

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 468/2010-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. decembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. L. S., Z. S. a Ing. J. S., všetci bytom B., zastúpených advokátom JUDr. A. B., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C/42/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. L. S., Z. S. a Ing. J. S. **o d m i e t a** pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. októbra 2010 doručená sťažnosť JUDr. L. S., Z. S. a Ing. J. S. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na

prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C/42/2007.

2. Sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú:

„... od podania žalobného návrhu v predmetnej právnej veci, sp. zn. 22 C/42/2007, dňa 13. 02. 2007 uplynulo viac ako 3,5 roka (44 mesiacov). Počas tohto obdobia, v dôsledku prieťahov v konaní, Okresný súd... nebo! schopný nie len že rozhodnúť vo veci samej, ale ani urobiť žiadny procesný úkon, okrem vyrubenia súdneho poplatku. Žalovaní nesú zodpovednosť za materiálnu a i materiálnu škodu, čo je umocnené stratou blízkeho človeka...

Dňa 11. 06. 2007 (4 mesiace po podaní žaloby) nám bola cestou porušovateľa -Okresného súdu... doručená výzva na úhradu súdneho poplatku, ktorý sme bezodkladne uhradili...

Listom zo dňa 03. 09. 2008 sme prostredníctvom nášho právneho zástupcu žiadali porušovateľa - Okresný súd... vytýčiť termín pojednávania vo veci samej na najbližší vhodný termín, prípadne o informáciu, čo bráni súdu aby vo veci konal...

Na žiadosť zo dňa 03. 09. 2008 sme nedostali odpoveď a až prakticky po roku nám boli dňa 28. 08. 2009 cestou Okresného súdu... doručené vyjadrenia odporcov v I. a II. rade na podanie stanoviska v lehote 10 dní.

Poukazujeme na skutočnosť, že predmetné vyjadrenia odporcov v I. a II. rade boli porušovateľovi doručené už dňa 16. 08. 2007. Porušovateľovi - Okresnému súdu... trvalo viac ako 2 roky, kým nám doručil vyjadrenia odporcov v I. a II. rade na podanie stanoviska...

Listom zo dňa 03. 12. 2009 sme žiadali porušovateľa, aby vyžiadal z Okresného riaditeľstva PZ, Úradu justičnej a kriminálnej polície v N. kompletný vyšetrovací spis..., týkajúci sa vyšetrovania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 odsek 1, odsek 2 Trestného zákona...

Obsahom uvedeného spisového materiálu sú totiž skutočnosti, ktoré môžu mať význam pre rozhodnutie vo veci samej. Rovnako je jeho obsahom aj znalecký posudok

Ústavu súdneho inžinierstva v Ž., na ktorý sa vo svojom vyjadrení odvolávajú odporcovia v I. a II. rade a tento nie je súčasťou súdneho spisu.

Do dnešného dňa porušovateľ - Okresný súd... na predmetný list nereagoval.

Dňa 26. 02. 2010, no viac ako 3 rokoch od podania žaloby zo dňa 13. 02. 2007 nám bolo cestou Okresného súdu... doručené predvolanie na pojednávanie vo veci samej na deň 19. 04. 2010 (38 mesiacov po podaní žaloby)...

Následne nám bolo dňa 01. 04. 2010 doručené cestou Okresného súdu... upovedomenie o zrušení hore uvedeného termínu pojednávania vo veci samej na neurčito z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu...

Od predmetného zrušenia vytýčeného termínu pojednávania prešlo 6 mesiacov a do dnešného dňa porušovateľ nevytýčil nový termín pojednávania, teda vo veci nekonal.

Od podania žaloby zo dňa 13. 02. 2007 uplynulo viac ako 3,5 roka a porušovateľ - Okresný súd... nebol schopný nie len že rozhodnúť vo veci samej, ale ani nariadiť a realizovať pojednávanie a vypočúť účastníkov konania.

Uvedený postup súdu je rozpore so základnými zásadami vedenia súdneho konania - jeho rýchlosti, hospodárnosti a prejednávania veci bez zbytočných prietáhov. “

3. V nadväznosti na uvedené sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vydal tento nález:

„ a/ ... Okresný súd... postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C/42/2007... porušil základné právo... JUDr. L. S... Z. S. a... Ing. J. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené článkom 48 ods. 2 Ústavy... a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru...

b/ Okresnému súdu... sa prikazuje, aby v konaní sp. zn. 22 C/42/2007 bez zbytočných prietáhov konal a rozhodol.

c/ JUDr. L. S., Z. S. a Ing. J. S. sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 6000,- EUR (slovom šesťtisíc euro), ktoré je im porušovateľ - Okresný súd... povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu a to spoločne a nerozdielne.

d/ ... Okresný súd... je povinný JUDr. L. S., Z. S. a Ing. J. S. uhradiť trovy právneho zastúpenia... na účet ich právneho zástupcu... to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. “

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

5. Ústavný súd z obsahu sťažnosti zistil, že predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľov, podľa ktorého postupom okresného súdu došlo k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru), pretože okresný súd doteraz právoplatne nerozhodol.

6. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Ústavný súd so zreteľom na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním.

7. V prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) v konaní pred všeobecným súdom, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje preukázanie využitia právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mali sťažovatelia právo podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

8. Z obsahu podanej sťažnosti a priložených listín nevyplýva, že sťažovatelia podali kvalifikovanú sťažnosť na prietahy v konaní sp. zn. 22 C/42/2007 adresovanú predsedovi okresného súdu. Ústavným súdom vykonaným dopytom na okresný súd bolo zistené, že sťažovatelia skutočne nepodali predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní.

9. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovatelia preukážu, že využili označené právne prostriedky, ktoré mali k dispozícii podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovatelia túto podmienku nesplnili z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

10. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle citovaných zákonov zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietáhov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietáhov a ustanovuje za také prietahy aj

disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdech v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. Napokon, podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

11. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

12. Ústavný súd poznamenáva, že ako kvalifikovanú sťažnosť na prietahy v konaní nemožno považovať písomnosti sťažovateľov z 3. septembra 2008 a 3. decembra 2009, pretože tieto nespĺňajú náležitosti kvalifikovanej sťažnosti, keďže nebola adresovaná predsedovi okresného súdu. Preto postup sťažovateľov v okolnostiach prípadu je potrebné vykladať tak, že nepreukázali splnenie požiadavky namietania prietahov v konaní pred orgánom verejnej správy súdov. V nadväznosti na to ústavný súd dodáva, že „povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, tiež vyžaduje, aby sťažovateľ

konal v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia. Nekonanie týmto spôsobom alebo chyba pri vyžadovanom postupe má za následok nesplnenie sťažovateľovej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv.“ (III. ÚS 44/03).

13. Keďže ústavný súd nezistil, že by sťažovatelia podali predsedovi okresného súdu sťažnosť na priet'ahy v predmetnom konaní pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, a ani z obsahu sťažnosti a z jej príloh nevyplýva, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo zo strany sťažovateľov z dôvodov hodných osobitného zreteľa, odmietol ich sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

14. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovatelia v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným priet'ahom, predložili ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. decembra 2010